

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Petra Šebka a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **V. F.**, zastoupené Mgr. Jindřichem Skácellem, advokátem, Zachova 4, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 7. 2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 7. 2020, čj. 32 Ad 21/2018 - 92,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 22. 3. 2018, čj. X, snížila žalobkyni od 6. 5. 2018 výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Orlicí ze dne 20. 2. 2018 totiž žalobkyně již není invalidní pro invaliditu třetího stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o 55 % a nesplňuje podmínku invalidity třetího stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění.

[2] Proti tomu podala žalobkyně námitky, které žalovaná rozhodnutím ze dne 17. 7. 2018 zamítla. Vyšla při tom z nového posudku o invaliditě žalobkyně ze dne

4. 7. 2018, který stanovil konečnou míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu rovněž na 55 %.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu. V řízení o žalobě si krajský soud vyžádal posudek od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové ze dne 28. 1. 2019, která stanovila procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně na 55 %. Po jednání krajský soud „z důvodu co nevyšší objektivit“ požádal posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí tentokrát v Brně o opětovné posouzení zdravotního stavu žalobkyně. I tato posudková komise v posudku ze dne 29. 1. 2020 dospěla k závěru, že celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činila 55 %. Krajský soud shledal závěry posudkových komisí správnými a objektivními, posudky dostatečnými a úplnými; žalobu proto zamítl. Zdůraznil, že otázka invalidity žalobkyně byla v daném řízení řešena k datu vydání rozhodnutí žalované o námitkách. Případné zhoršení zdravotního stavu žalobkyně, k němuž by došlo později, lze řešit pouze na základě nové žádosti podané u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

II. Kasační řízení

[4] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítá v ní, že krajský soud, respektive lékařské posudkové komise, nesprávně posoudily její zdravotní stav. Posudek podle jejího názoru není dostatečně úplný a přesvědčivý, navíc je i zmatečný, nepřezkoumatelný a vnitřně rozporný. Měl tedy být zadán další (revizní) posudek. Stěžovatelka zdůrazňuje, že může pracovat jen za mimořádných podmínek, a proto jí měla být ponechána invalidita třetího stupně. Stěžovatelka tedy navrhuje, aby NSS rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že svoje rozhodnutí i rozsudek krajského soudu považuje za správné a zákonné. Posudky posudkových komisí jsou řádné, konzistentní a zcela dostatečné. Kasační stížnost tedy navrhuje zamítnout.

III. Právní hodnocení

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Spor je o to, zda stěžovatelka splňuje podmínku invalidity třetího stupně (jak se domnívá ona), či nikoli (jak tvrdí žalovaná i krajský soud).

[8] K posouzení této otázky je nezbytné stanovit procentní míru poklesu stěžovatelčiny pracovní schopnosti (§ 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění). K tomu je nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a jejich vliv na pokles stěžovatelčiny pracovní schopnosti. Je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají, ale určí se, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení. Přitom se přihlíží k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti.

pokračování

[9] Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Ve správním řízení o dávce podmíněné zdravotním stavem posuzuje zdravotní stav Česká správa sociálního zabezpečení [§ 5 písm. i) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení]. Postup při posuzování zdravotního stavu podrobně upravuje § 8 téhož zákona, který ukládá okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ) vypracovat posudek o tom, zda zdravotní stav žadatele o dávku odůvodňuje její poskytnutí (§ 8 odst. 7). Při posuzování invalidity vychází OSSZ zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly OSSZ, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy.

[10] Ani v řízení před správním soudem si soud nemůže učinit úsudek o zdravotním stavu a pracovní schopnosti účastníka řízení sám. K posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti občanů pro účely soudního přezkumného řízení ve věcech důchodového pojištění zřizuje Ministerstvo práce a sociálních věcí jako své orgány posudkové komise. Ty jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Postup posudkového orgánu předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky hodnotí soud jako každý jiný důkaz (§ 77 odst. 2 s. ř. s.); jelikož je však posudek posudkové komise v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, je kladen zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 11. 2003, čj. 5 Ads 42/2003 - 61, č. 800/2006 Sb. NSS; ze dne 11. 10. 2013, čj. 4 Ads 42/2013 - 43; či ze dne 8. 7. 2015, čj. 10 Ads 116/2014 - 46). V případě potřeby (zpravidla nejsou-li posudky posudkových komisí v souladu) může soud uložit zpracování posudku též znalci z oboru posudkového lékařství.

[11] Úkolem krajského soudu a nyní NSS je vyhodnotit, zda je z lékařských posudků a zejména z posudků posudkových komisí zřejmé, že byl stěžovatelčin stav komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace a že bylo přihlédnuto ke všem tvrzeným obtížím - tedy zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn (srov. např. rozsudek NSS ze dne 23. 3. 2017, čj. 2 Ads 17/2017 - 15).

[12] V daném případě si krajský soud v řízení o žalobě vyžádal posudky dva. Jeden od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové a druhý od posudkové komise v Brně. Oba dva posudky shodně označily za rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti stav po onkologickém onemocnění, které si vyžádalo operativní řešení a intenzivní onkologickou léčbu (v posudcích byla popsána diagnóza a následná léčba, která byla ukončena dne 5. 5. 2015). V současnosti je stav v remisi, stabilizován, bez známek recidivy či metastáz, nadále trvá dispenzarizace s kontrolami po 6 měsících. Posudkové komise též zohlednily psychické potíže, které se u žalobkyně vyvinuly v souvislosti s onkologickým onemocněním. Zdravotní stav žalobkyně vyhodnotily jako středně těžké postižení. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti shodně stanovily na horní hranici 45 % s ohledem na charakter nádorového onemocnění s reziduálními zdravotními komplikacemi a výraznými subjektivními potížemi, kterou vzhledem

k dalšímu postižení zdravotního stavu zvýšily o 10 %, celkově tedy na 55 %. Posudkové komise tedy dospěly ke shodnému závěru jako posudkoví lékaři v řízení před žalovanou.

[13] NSS ve shodě s krajským soudem považuje závěry všech posudků za objektivní, jednoznačné, přesvědčivé a dostatečně odůvodněné. Všechny posudky dospívají k totožným závěrům a vycházejí z úplné zdravotnické dokumentace. Posuzující orgány se vyjádřily ke všem zdravotním obtížím, které stěžovatelka v průběhu správního i soudního řízení tvrdila (včetně stomie a komplikací s tím spojených i psychických potíží). Ostatně stěžovatelka konkrétně nenamítala, že by se posudkové orgány opomněly zabývat některými jejími obtížemi, pouze nesouhlasí se závěry, k nimž orgány dospěly, a domnívá se, že její zdravotní postižení je závažnější, než jak je hodnotí žalovaná. Obecné tvrzení stěžovatelky, že předložené lékařské zprávy, které dokládají zhoršený zdravotní stav, byly nesprávně hodnoceny, nelze považovat za konkrétní námitku. Není totiž zřejmé, jaké lékařské zprávy ani jaký konkrétní zdravotní stav mají dokládat. NSS již mnohokrát zdůraznil, že obsah, rozsah a pojetí kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost zdůvodněna stručně, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatelku. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 - 78; a rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2012, čj. 1 Afs 57/2011 - 95; či ze dne 22. 4. 2014, čj. 2 Ads 21/2014 - 20).

[14] NSS neshledal ani vnitřní rozpornost, kterou namítala stěžovatelka. Dovozuje-li stěžovatelka tuto rozpornost ze závěru posudkové komise, že stěžovatelka „v podstatně menším rozsahu a intenzitě“ může „pokračovat v předchozí výdělečné činnosti bez zcela mimořádných podmínek“, NSS s ní nesouhlasí. Byť je uvedené sdělení poněkud kostrbaté, nezpůsobuje vnitřní rozpornost ani nepřezkoumatelnost posudku. Posudky jsou tedy úplné, náležitě zdůvodněné a přesvědčivé a spolehlivě tak prokazují, že stěžovatelka k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí nesplňovala podmínky invalidity třetího stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění. Vzhledem k tomu, že jsou závěry posudků shodné a posudky úplné, nebylo třeba, aby krajský soud nechával v řízení zpracovat další posudek, jak stěžovatelka namítá v kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] NSS stěžovatelčiným námitkám nepřisvědčil, a kasační stížnost proto zamítl. Tím soud nijak nezlehčuje stěžovatelčiny zdravotní obtíže ani nezpochybňuje fakt, že její zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý. V průběhu správního řízení ani v řízení před krajským soudem se však neprokázalo, že by stěžovatelčiny zdravotní obtíže dosahovaly závažnosti invalidity třetího stupně.

[16] Stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaná úspěšná sice byla, právo na náhradu nákladů řízení však nemá (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 10. prosince 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu